

Alustavista ennakkovaikuttamislinjauksista perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua taksonomian ympäristötavoitteeseen liittyvistä ennakkovaikuttamislinjauksista perusmuistiossa koskien käsiteltävää asiaa.

Yleisten periaatteiden tulee sopia muuhun ohjaukseen

Toteamme, että muistiossa esitetyt Suomen kannat ovat valtaosin kannatettavia. Erityisesti korostettavia yleisluonteisia kantoja ovat:

1. Taksonomian johdonmukaisuus sisäisesti ja muiden EU-kehikoiden kanssa
2. Kriteerien tulee edistää teknologianeutraaliusperiaatteen toteutumista.
3. Teknisten arviointikriteereiden tulisi olla tarkoituksenmukaisia, helppokäyttöisiä, ymmärrettäviä, yksitulkintaisia ja tieteelliseen tutkimustietoon perustuvia
4. Tekniset arviointikriteerit eivät saisi johtaa oikeudellisiin lainsäädännön sisäisiin ristiriitoihin eri politiikkasektoreilla, eikä kohtuuttomaan hallinnolliseen taakkaan yrityksille ja muille toimijoille.

Sen sijaan osa yleiskannoista kaipaa laajennusta. Muistiossa katsotaan tavoiteltavana, että ”taksonomian kiertotaloutta koskevien teknisten arviointikriteerien perustana ovat tavoitteet talouden irtikytkenästä uusiutumattomien luonnonvarojen käytöstä sekä luontopääoman uusiutuminen”.

Pidämme näitä tavoitteita oikeina, mutta niiden rinnalla tulee arviointikriteerien perustana pitää myös materiaalien käytön suhteellista tehokkuutta kyseisessä tilanteessa ja paikassa. Esimerkiksi jätteen hyötykäyttö energiaksi voi olla jakeiden syntypaikan tai sen koostumuksen takia merkittävästi energiatehokkaampaa, kuin materiaalin käyttö tai kemiallinen jalostus. On lisäksi syytä huomata, että kiertotalouden indikaattorien luominen on osoittautunut jäsenvaltioiden tai Euroopan Unionin tasollakin hyvin haastavaksi, kuten Kestävän rahoituksen foorumi toteaa luonnoksessa elokuussa 2021. Yritys-/tuotekohtaisten kiertotalouden kriteerien tulee siksi olla riittävän yleisellä tasolla.

Yksityiskohtaisemmista kannoista

Tuemme kantaa, että EU-taksonomian alla ei ole tarkoituksenmukaista laatia bioenergiaa koskevia teknisiä kriteereitä monimuotoisuutta merkittävästi edistävänä toimenä. Yhtä lailla tuemme näkemystä, että bioenergian kriteereitä ei tule myöskään käyttää monimuotoisuutta merkittävästi edistävänä toimenä muissa EU-hankkeissa, tai tavoitella laajempaa vaikutusta sääntelyn kehittymiseen. Näkemyksemme mukaan osa bioenergian muodoista edistää monimuotoisuutta, kuten laajentamalla kasvilajivalikoimaa. Monimuotoisuuden merkittävä edistäminen ei kuitenkaan ole keskeinen bioenergian käytön tavoite.

Kannatamme tarvetta säilyttää taksonomian mukainen mahdollisuus käyttää turvepohjaisia kasvualustoja ja eläinkuivikkeita. Turve on globaalisti selvästi merkittävin kasvialustamateriaali, se mahdollistaa mm. kompostien ja muiden bioperäisten materiaalien suuremman osuuden kasvialustaseoksissa ja kasvialustamarkkina kokonaisuudessaan on kasvussa. Kuivikkeena turpeella on hyviä ominaisuuksia esim. eläinterveyden ja luomu-tuotannossa ravinteiden kierrätyksen, joita ei ole helppoa korvata. Molempien käyttökohteiden osalta puuttuu riittävää tieteellistä tietoa turpeen käytön lopettamisen vaikutuksesta ympäristökriteereihin. Vaihtoehtoisten materiaalien saatavuudesta ja elinkaarivaikutuksista ei ole tarpeeksi tietoa ja globaali kysynnän kasvu erityisesti kasvialustojen osalta vaikuttaa arviointiin.

Tuemme myös kantaa, että joukkoliikenteen ja tieliikenteen teknisten arviointikriteerien tulisi mahdollistaa käyttövoimina biokaasu ja kestävät nestemäiset biopolttoaineet. Esitämme myös lisättäväksi RFNBO-polttoaineet. Emme kuitenkaan pidä johdonmukaisena kannan sisältämää siirtymäaikaa näiden osalta, vaan arviointikriteerien tulee varmistaa ympäristötavoitteiden täyttyminen heti ja kriteerejä voidaan tarvittaessa muuttaa myöhemmin.

Tuemme metsätalouden osalta muistiossa esitettyjä kantoja.

Taksonomian sovellettavuus korostuu käyttökohteiden laajentuessa

Haluamme painottaa valiokunnalle, että kestävän rahoituksen taksonomian merkitys ja näkymät sen soveltamisesta muissa kuin tietyissä yli 500 hengen yrityksissä, ovat

laajentuneet selvästi alkuperäisestä vuoden 2019 asetuksen tavoitteesta. Tämän laajentuneen soveltamisen johdosta on hyvin merkityksellistä, että kriteereistä tulee kohtuullisella hallinnoinnilla käyttökelpoisia ja hallintokustannukset pysyvät kohtuullisina. Muuten on merkittävä riski, että kestäviä rahoituskohteita rajautuu pois ja rahoituksen kustannukset kasvavat.

Alkuperäinen tavoite oli helpottaa sijoitusten arviointia ja pystyä paremmin välttämään viherpesua. Nyt **taksonomian kriteeristö uhkaa luoda epäsuoraa, rinnakkaista, vaikeasti ennakoitavaa ja ristiriitaista sääntelyä sektoritoimialoille**. Tämä sääntely ei ole valmisteltu normaalissa EU:n lainsäädäntömenettelyssä, vaan perustuu ainoastaan komission ja sen nimittämän työryhmän valmisteluun. On huomioitavaa, että työryhmässä edustettuina on ollut hyvin vähän sektorialojen asiantuntijoita, joiden sijaan suurin osa on ollut pankki- ja finanssialan toimijoita sekä ympäristöjärjestöjä. Siksi osasta kriteeristöstä on tullut sellainen, että sen soveltaminen käytännössä on hyvin hankalaa, mikä taas nostaa toimialan kustannustasoa. Osassa kriteereissä tehdyt valinnat osoittavat aivan muuta kuin parhaaseen tieteelliseen tietoon tehtyjä valintoja.

Siksi toivotamme ilolla kannan, että komission tulee avata delegoidun asetuksen valmistelua ja kuulla laajasti asiantuntijoita. Olennaista on varmistaa nimenomaan alakohtaisten asiantuntijoiden kuuleminen.

On merkille pantavaa liittyen väitteisiin taksonomian vapaaehtoisuudesta, että nyt luotua kriteeristöä aiotaan Suomessakin soveltaa laajasti mm. määrittelemään, miten ”kestävä kasvu” tai ”merkittävä haitta” ylipäättään ymmärretään. Näin on esimerkiksi Euroopan investointipankin energia-avustuksissa ja esimerkiksi luonnoksessa rakennusten ilmastaselvityksessä. Näissä taksonomian kriteerit eivät ole vapaaehtoisia vaan joko edellytyksenä tuen saannille tai ilmastovaikutuksen laskennassa vähimmäisvaatimuksena.

Taksonomia on noussut merkittävään keskusteluun ei pelkästään absoluuttisten kriteerien takia vaan myös siksi, että rahoituslaitokset ja pankit ovat ilmaisseet edellyttävänsä todisteita alaspäin ketjussa yrityksiltä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että energiantuottajat hankkiessaan hakkeella toimivan lämpölaitoksen tai biopolttoainetta tuottavan laitoksen joutuisivat puolestaan vaatimaan taksonomiamukaisuutta alaspäin heidän teknologiatoimittajiltaan ja poltto- tai raaka-aineen tuottajiltaan. Taksonomian kriteerit kuitenkin eroavat näiden osalta muista toimialojen lainsäädännön tai standardien velvoittamista kriteereistä.

Kannatamme pankkien ja finanssilaitosten käyttöön rakennettua vapaaehtoista taksonomiaa. Sen ei kuitenkaan tule suoraan tai epäsuoraan velvoittaa toimijoita yli

sektorilainsäädännön. Siksi kannatamme voimakkaasti näkemystä, että **kestävän rahoituksen tulee olla mahdollisimman yhteensopiva muiden EU:n vihreän kehityksen ohjelman kokonaisuuksien kanssa.**

Tämä tarve korostuu myös siitä syystä, että komissio suunnittelee yritysten raportointivelvollisuuden laajentamista CSR-direktiivissä koskemaan tulevaisuuden liiketoimintasuunnitelmia.

Lisätiedot:
toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty 040 1948628
Bioenergia ry

Harri Laurikka
Toimitusjohtaja
Bioenergia ry